

**“Vi tror på medvetandegörande
som ett arbetssätt. Utan kunskap
kan man inte agera, med kunskap
har man inget annat val än att
agera.”**

Rapport från verksamheterna kulturdriven utveckling och metodutveckling
för icke organiserade ungas inflytande i beslutsfattande processer.

Skriven av Ceylan Holago och Nabila Abdul Fattah

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Innehållsförteckning

1. Inledning

Verksamhetens arbetssätt

Sid 3-5

2. Förstudie/Undersökning

Sid 6

3. Projekt/aktivitet

Genomförda kulturaktiviteter

Kulturjägarna

Café Norra B

Färgsättarna

Graffitiworkshops i samarbete med Megafonen Norra B och Orten I Fokus

Samarbete med Systerskap Norra B

Revolution Poetry - Lär dig spoken worda

Sid 7-13

4. Metodutveckling

Medborgare

Länkar

Organisation

Metodutvecklingen 2016

Sid 14-16

5. Teori

Löpande utvärdering med tredje part (Nazem Tahvilzadeh)

Rum för demokrati

“De förtrycktas pedagogik” Paulo Freire

“Att kasta tjejkast” Iris Marion Young

Sid 17-18

6. Urbana konstuttryck i offentliga rum – förstudie

Sid 19-25

Syfte/inledning

Konstens roll

Samhället

Stockholm stads klotterpolicy

Goda exempel

Botkyrkas unga konstnärer

Analys och insikter

7. Röster från unga medborgare

Sid 26-27

Enkät Kulturjägarna

Intervjuer med icke organiserade unga vuxna

Förstudien Urbana konstuttryck i offentliga rum

Tankar från Länkmötet

8. Projektledarnas analys/summering

Sid 28-30

Styrkor

Svagheter

Föreslagna åtgärder

9. Studiebesök, nätverk och inspiration från andra verksamheter

Sid 31

Andra aktörer som tagit del av metodutvecklingen och Kulturdriven utveckling

10. Exempel på artiklar och inslag

Sid 32-35

Södra Sidan

Fanzingo film om Färgsättarna

Sveriges Radio - inslag

Föreläsning Botkyrka Movement 2015

11. Källförteckning

Sid 36

Materialet består av information och analyser om två verksamhetsområden inom Kultur- och Fritidsförvaltningen på Botkyrka Kommun:

- *Kulturdriven utveckling*, verksamhet riktad mot unga vuxna i Botkyrka. Projektledare *Kulturdriven utveckling*: **Ceylan Holago**
- *Ungas inflytande i beslutsfattande processer, delprojekt/metodutveckling med fokus på ickeorganiserade unga i Botkyrka*. Finansierat av MUCF - myndigheten för ungdom och civilsamhälles frågor. Projektledare: **Nabila Abdul Fattah**.

Andra medverkande:

- Konstnärlig ledare och medförfattare av förstudien *Urbana konstuttryck i offentliga rum*: **Mikael Nyström**.
- Följeforskning med fokus på metodutveckling: **Nazem Tahvilzadeh**, fil dr i offentlig förvaltning och forskar om demokrati, offentliga organisationer och politiskt deltagande med fokus på urbana studier.

1. INLEDNING/BAKGRUND

I september 2014 påbörjades projektet Kulturdriven utveckling under enheten Kulturen centralt och under ledning av Kulturchef Rani Kasapi. Syftet med verksamheten var att erbjuda unga vuxna, (åldrar 16-25) i Botkyrka möjligheten att utforska och utvecklas inom sin egen kreativitet. Senare samma år ansökte projektet om bidrag från MUCF (Myndigheten för ungdom- och civilsamhällsfrågor) för att metodutveckla kring icke organiserade ungas inflytande i beslutsfattande processer. Med icke organiserade menar projektgruppen unga och unga vuxna som står utanför den traditionella partipolitiken och/eller föreningslivet eller annan liknande verksamhet. Projektledare och bidragssökare Nabila Abdul Fattah anslöt då till verksamheten. Projektet kom att arbeta nära och parallellt med verksamheten Kulturdriven utveckling.

Under våren 2015 kontaktades demokratiforskaren Nazem Tahvilzadeh.

Tanken om att genom kultur utvecklas som människa och individ, är grundsynen som följt arbetet. En förutsättning för detta är att försöka skapa en verksamhet som är angelägen, relevant och tillräckligt flexibel för att kunna följa samhällets strömmar och den urbana kulturen och konstens nya vägar, som i stadsmiljöer ändras hela tiden. Aktiviteterna som erbjuds genom den här typen av verksamhet bör därför alltid uppfinnas och skapas *MED* mottagaren, i det här fallet medborgaren. Inte *FÖR*.

I Regeringens proposition 2013/14:191, Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande kan man läsa:

Den tredje delen av målet, dvs. inflytande över samhällsutvecklingen, innebär en uttalad målsättning att ungdomar ska finnas med i samhällsbygget och att ungdomar har en uttalad rätt till inflytande. Det betyder att ungdomar inte enbart ska ha inflytande i frågor som omedelbart berör dem utan att de ska ha möjlighet att vara delaktiga i politiska beslutsprocesser och ha inflytande i frågor som har betydelse för samhället i stort, exempelvis miljö, kollektivtrafik och integration.

Många kulturinstitutioner som exempelvis museer, konsthallar, konstnärliga utbildningar, teatrar med flera men framförallt många unga medborgare upplever att samhället idag har en inbyggd problematik kring inkludering och vilka som får möjlighet att påverka det innehåll som erbjuds. De unga som man ofta vill inkludera befinner sig inte i de organisationer och institutioner som samhället, politikerna, tjänstemännen ger mandat till och förväntar sig ska påverka samhällsutvecklingen. Detta är inte på något sätt unik för kulturbranschen, problematiken kring lågt deltagande i inkluderingsprocesser och en avsaknad av mångfald på beslutsfattande positioner upplevs inom flera delar av samhället. Ett exempel på detta är tendensen kring de minskande medlemstalen i partipolitiska ungdomsförbund och i det traditionella föreningslivet som idag är allmänt känt.

Det finns ett tydligt behov att utveckla nya metoder att få in de icke organiserade grupperna i beslutsfattande processer. Metoder som accepteras av både de unga - som inte ska behöva kompromissa med sina grundläggande värderingar - och de etablerade strukturerna som ofta bjuder motstånd i förändringsprocesser.

Ur ett framtidsperspektiv behöver kommuner och institutioner ställa sig frågorna: *Vilka strukturer och processer kommer ersätta folkrörelsernas demokratiska funktion i Sverige? Hur arbetar vi med de nya folkrörelsernas rätt att påverka utan att förvänta sig ett engagemang i den traditionella föreningsstrukturen?*

Genom dialogmöten mellan tjänstemän och medborgare har det varit känt att Botkyrka kommun har ett stort behov av strukturförändringar. Och att det därför finns ett behov av att

finna nya metoder för bättre och bredare kommunikation med sina unga medborgare. Botkyrka kommun har genom åren varit känt för att sina satsningar för att inkludera unga och arbeta med kultur som verktyg. Men medborgare har upplevt att satsningarna skiftat i kvalitet vad det gäller just ungas inflytande och önskemål. Problematiken har ibland legat i att tjänstemän och projektledare saknat kontaktytor, verktyg och andra perspektiv för att inkludera medborgarna på riktigt i verksamheterna. De icke organiserade ungdomarna blir sällan tillfrågade att delta i de beslutsfattande processerna i verksamheten. Samtidigt så saknas ibland också viss förkunskap och i förlängningen då också viljan att påverka på olika sätt från den unga medborgarens perspektiv. Detta visar sig främst i socioekonomiskt utsatta områden där projektet genom intervjuer och samtal visar sig att man som ung i till exempel Fittja, Alby el Norsborg ofta har andra prioriteringar i livet än att kämpa för inkludering i något diffust som begreppet kultur kan vara.

I SCB:s mätning 2014 av kommuninvånarens *Nöjd medborgar-index* (presenteras i *Södertörnskommunerna Samverkar*) visar det sig att unga vuxna i Botkyrka, 18-24 år ligger bland de som lägst bedömer sin kommun som en bra plats att bo och leva på.

Konkreta händelser i kommunen som t.ex. "Alby är inte till salu"- processen - när kommunens politiker hamnade på direkt kollisionkurs med ett stort antal unga som organiserade sig i sakfrågan, mot kommunens beslut att sälja ett stort bostadsbestånd i Alby. Processen visade tydligt att unga inte visste om sina rättigheter eller hur man tar sig fram i olika de demokratiska leden. Samtidigt märktes det att politiker och tjänstemän inte hade kunskapen om hur eller varför unga skulle få ta del av information. Händelsen - som fick nationell uppmärksamhet - skapade på lokal nivå stor frustration, ilska och uppgivenhet hos många unga.

Detta är ett bra exempel på hur bristen på dialog och bristen på förståelse för den unga medborgaren mycket väl kan ha bidragit till att röstdeltagandet faktiskt sjönk i Botkyrka kommun det senaste valet 2014.

Exemplet visar också på det upplevda informations- och kommunikationsglappet mellan kommunen och unga vuxna i Botkyrka. Det kan gälla generell kunskap kring kommunens uppgift, medborgerliga processer och hur man som ung medborgare kan delta i den demokratiska apparaten. Med detta i åtanke blir det återigen tydligt att arbetet kring unga och unga vuxnas inflytande behövde utgå och börja i rätt ände, det vill säga relationen och maktbalansen mellan medborgare och kommun. Såväl tjänstemän som politiker.

Under projektiden (hösten 2014-hösten 2016) var därför projektens överordnade uppgift att bygga och vårda relationer hos målgruppen och utifrån detta genomföra kulturaktiviteter. Och att samtidigt undersöka tankar, viljor och behov hos unga, men också den interna organisationen. I vårt fall kultur och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun.

I denna rapport kommer vi att referera till verksamheten Kulturdriven utveckling och projektet/metodutvecklingen som *verksamheten*.

Verksamhetens arbetssätt

1. *FÖRSTUDIE/UNDERSÖKNING*
2. *PROJEKT/AKTIVTET*
3. *METODUTVECKLING*
4. *TEORI*

Projektledarna har under hela processen arbetat aktivt med att komma i kontakt med och skapa relationer till Botkyrkas unga. Det har varit nödvändigt för att få tillgång till och möjlighet att undersöka unga och unga vuxnas behov. Och även ungas önskemål kring konst, kultur och relation till Botkyrka kommun. Med denna kunskap har projektet kunnat utveckla aktiviteter och mötesplatser för delaktighet och förankring. Parallellt med detta har olika metoder prövats och utvärderats inom projektet. Utöver det har projektledarna hela tiden haft nära relation till Nazem Tahvilzadeh, som funnits tillgänglig som bollplank och rådgivare.

2. FÖRSTUDIE/UNDERSÖKNING

Verksamhetens inriktning har varit att arbeta uppsökande och prioriterat möten och samtal med unga medborgare. Projektgruppen har också tidigt lagt stort fokus på att intervjua och samtala med tjänstemän inom andra verksamheter kring deras erfarenheter och tidigare projekt gentemot målgruppen. Det har varit viktigt för att förstå på vilket sätt man arbetat med denna typ av frågor tidigare och vilka fallgröpar och problem man upplever från den interna organisationen.

Flera tillfällen med fokusgrupper bestående av unga medborgare har genomförts och ett tiotal djupintervjuer med unga icke-organiserade Botkyrkabor har gjorts. Intervjuerna och samtalen bestod av frågor kring demokrati, inflytande och makt.

Under hösten 2014 beställde projektledare från Kulturdriven utveckling en förstudie kring Urbana konstuttryck i offentliga rum. Syftet var att ta reda på hur unga vuxna i Botkyrka såg på konstformer som graffiti, streetart m.m. Men också att belysa goda exempel på hur man arbetat i andra kommuner med urbana konstuttryck. Förstudien består också av en form av riskanalys samt förslag på hur man som kommunaktör kommunicerar kring den komplexa synen på dessa konstformer som Stockholms stads nolltolerans skapat under många år.

SE BILAGA - Urbana konstuttryck i offentliga rum

Förstudien bygger på samtal med aktiva unga konstnärer och genom prövandet av processer med offentliga målningar som resultat. Till exempel målningen i Alby folkhälsopark se *Färgsättarna*.

3. PROJEKT/AKTIVTET

Verksamheten *Kulturdriven utveckling* har arrangerat och medproducerat aktiviteter och mötesplatser för unga vuxna med fokus på kreativitet, skapande och arrangörskap. Målet har hela tiden varit att arbeta utifrån "örat-mot-gatan" principen, dvs att snappa upp trender, aktuella diskussioner och en ständig omvärldsanalys. Samtidigt arbeta med en bibehållen trovärdighet. Mötesplatser för urban konst har förhållit sig till, för de unga, relevant estetik och innehåll. De kulturupplevelser som producerats har byggts upp utifrån relevanta trender, attityder, önskemål och behov bland unga i Botkyrka. En effekt av aktiviteterna är att de har skapat möjligheter för individer att rekryteras in i kommunen och andra kulturinstitutioner. Detta främst genom att de stärkt unga i sitt egna konstnärskap och skapande. Samt skapa breda nätverk och närmre kontakt till tjänstemän på beslutsfattande positioner. Varje aktivitet har hållit hög kvalité och inspirerat genom gäster, föreläsare men också vågat ta fasta på ibland obekväma frågeställningar, enligt *Deep democracy* teorin.

Genomförda kulturaktiviteter september 2014 - augusti 2016:

Kulturjägarna:

Kreativa unga vuxna från hela Botkyrka fick möjligheten att delta på en inspirationshelg som fylldes av föreläsningar, konstnärer och producenter från branscherna kultur, konst, media och kommunikation, men även opinionsbildare och aktivister. Helgen var upplagd kring teman som stärker kreativitet men också ger konkreta verktyg för att komma vidare inom de olika områden som finns representerade bland deltagarna. Projektet fungerade uppsökande och marknadsföringen skedde via spridning mellan unga medborgare. Genom detta gjordes en löpande "genomlysning" av Botkyrkas unga, kreativa kompetens. Genom "ordet på gatan" spreds nyheten om den exklusiva möjligheten att delta i Kulturjägerhelgen.

Syftet med helgen är att stärka unga kreativa medborgare, upplysa genom information och processa de ungas framtidsvisioner. Effekten av detta blir att deltagarna kommer bära med sig konkreta verktyg, och i vissa fall projektplaner och verksamhetsidéer.

De unga vuxna som gått inspirationshelgen (i tre omgångar) kom att bilda ett nätverk och sågs för uppföljning under 2015. Nätverket fungerar i skrivande stund som ett stärkande forum för utbyte av erfarenheter. Detta genererar också ett nätverk med unga konstnärer, producenter och kreatörer från Botkyrka. Nätverket är ett effektivt verktyg för tjänstemän och andra kulturaktörer som vill rekrytera och söka kompetens bland unga. Effekten blir därmed större mångfald i kommunen och kultursektorn samt ett bredare innehåll och utbud bland de upplevelser och aktiviteter som erbjuds.

Under helgen får man chans att paketera och presentera sina projekt eller sin konst samt söka bidrag. Här använde vi *Drömdeg* som ett "case". Samtliga deltagare får skriva ansökan för ett verkligt projekt eller evenemang som uppfyller kriterierna. Utbildningen skedde i samarbete med Fanzingos engagemangsguide som fungerar som projektledar-resurs.

Engagemangsguide-projektet går även in med finansiering för fyra ungdomstjänster. Detta innebär att en del av utbildningens deltagare faktiskt går vidare till att få lön för att förverkliga sitt kreativa arbete.

Totalt deltog ca 70 unga under Kulturjägarnas tre tillfällen och nätverket lever vidare på Facebook. Flera av deltagarna har fortfarande kontakt med varandra men också med projektledarna. Många har också gått vidare till att arbeta med konst, kultur eller med sin egen konstnärliga karriär eller kulturprojekt.

KULTURJÄGARNA

Välkommen till historiens första omgång av Kulturjägarna!

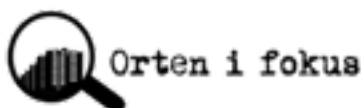
Vi vet att konst och kultur kan förändra Botkyrka och världen och vi tror att Du kan göra det tillsammans med oss!

Kulturjägarna, omgång 2. 2015

Café Norra B:

Café Norra B är en mötesplats och forum för unga som vill diskutera konst och kultur men också frågor kring identitet, samhälle och demokrati. Cafét arrangeras av nätverket Orten i fokus och sker i Mångkulturellt centrum's Taverna. Café Norra B har en övre åldersgräns på 25 år. Samtalen är "fredade zoner" och syftet är att skapa mer utrymmen för det fria demokratiska samtalet som inte är resultatnriktat eller utkräver dialog med vuxenvärlden. Vid varje tillfälle finns en förebild eller aktör från kulturvärlden som är med i diskussionen. Cafét har arrangerats vid fyra tillfällen och totalt har strax över 100 unga vuxna från Botkyrka deltagit.

Orten i Fokus
Presenterar

OBS- För unga mellan 16-25 år

HÄNG. FIKA. SAMTAL.

CAFE NORRA B

I månadens Café Norra B kommer vi att ha ett intressant samtal om musiken, livet och förorten med rapartisten Rawda från Storvreten. Rawda kommer att berätta om sin resa, om hur hon fann musiken, kärleken till fotbollen och mycket mer. Vi kommer även att snacka om drömmar, identitet och vi frågar oss:

Kan man bli vad man vill?

Välkomna till ett tungt samtal!

PS. Vi bjuder på fika, mackor och dricka!

RAWDA
Inbjuden gäst

TORSDAG 13 NOVEMBER
18.00 TILL 20.00
TAVERNAN MKG
FITTJA

BOTKYRKA KOM

Färgsättarna:

Under den första omgången av Kulturjägarna fanns det flera deltagare som var speciellt intresserade av konst på olika sätt. Vissa som aktiva graffitimålare och andra som digitala konstnärer och hennakonstnärer. Tillsammans med konstnären Mikael Nyström, som också var processledare för Kulturjägarna och med i framtagandet av förstudien kring *Urban konstuttryck i offentliga rum* samlade vi dessa unga konstnärer till ett eget nätverk. Nätverket fick namnet *Färgsättarna* av deltagarna själva.

Färgsättarna som grupp har växt och gruppen har genomfört flera konstuppdrag. Det första uppdraget skedde i nybygget av Alby folkhälsopark. Arbetet var ett samarbete mellan ansvarig projektledare för folkhälsoparken och kulturdriven utveckling. Det traditionella alternativet vid en byggnadsprocess i offentligt rum hade varit att kontakta en så kallad konstkonsult utifrån, som ofta saknar förankring och får sällan tillfälle att fördjupa sig och skapa relation till området eller medborgarna. I detta fall valde projektledaren att ge möjligheten via Kulturdriven utveckling till gruppen Färgsättarna att måla på Alby Hälsopark. *Läs mer i artikeln från Södra sidan nedan.*

Botkyrka kommun i Almedalen 2016

Färgsättarna fick i uppdrag att skapa grafiskmaterial samt utsmyckning åt den lokal som Botkyrka kommun hyrt för att medverka under Almedalsveckan. Tre av Färgsättarna jobbade i en projektgrupp för att färdigställa ide och koncept samt åkte med till Gotland för att installera och säkerställa resultatet. Färgsättarna jobbade med Botkyrkas identitet och formgivning som utgångspunkt och återanvände mycket av kommunens profilprodukter.

Graffitiworkshops i samarbete med Megafonen Norra B och Orten i Fokus:
Som en del i ett större samarbete har Kulturdriven utveckling också delfinansierat graffitiworkshops för alla som vill. Workshoppen arrangerades av Megafonen Norra B och Orten i Fokus och var välbesökt.

**VILL DU LÄRA
DIG GRAFFITI?**

Prova på och lär dig grunderna
helt kostnadsfritt !!!

Inbjudna
graffiti-
konstnärer

WORKSHOP - 3 TILLFÄLLEN

AUGUSTI - Torsdagar
6:e, 13:e och 20:e - 18:00
Plats: Vägg vid Fanzingo, Alby.

MER INFO : Checka vårt FB - event

megafonen
EN ERID FÖRST KAN ALDRIG BESIGRAS

Orten i Fokus

Samarbete med Systerskap Norra B:

Systerskap Norra B är en grupp för den som identifierar sig som tjej och bor i norra Botkyrka. I gruppen kan man tipsa varandra om saker som händer i orten - jobb, kontakter, events eller andra saker som man kan behöva hjälp med eller bara vill berätta om. Nätverket tror på systerskap och att tjejer norra B har mycket att erbjuda, både varandra och resten av världen.

Under parollen *Tillsammans är vi starka – tjejer som backar varandra kan nå hur långt som helst!* genomför nätverket en rad träffar med olika teman och inspirerande samtal. Kulturdriven utveckling har under 2015 bidragit med finansiering för flera av träffarna och deltagare från nätverket har också kommit att ingå i flera av verksamhetens andra kulturaktiviteter till exempel Kulturjägarna.

Revolution Poetry - Lär dig spoken worda:

I samarbete med Revolution Poetry, ett nätverk med syfte att diversifiera den svenska spoken wordscenen, arrangerades en kurs för unga i Botkyrka. Kursen bestod av tio kurstillfällen, under hösten 2015 - våren 2016. Kursen innehöll även studiebesök på bland annat Unga Klara. Totalt deltog ca 11 ungdomar i kursen och fick en gedigen kunskap i olika sätt att använda det skrivna ordet på och förmedla det på en scen, inför publik.

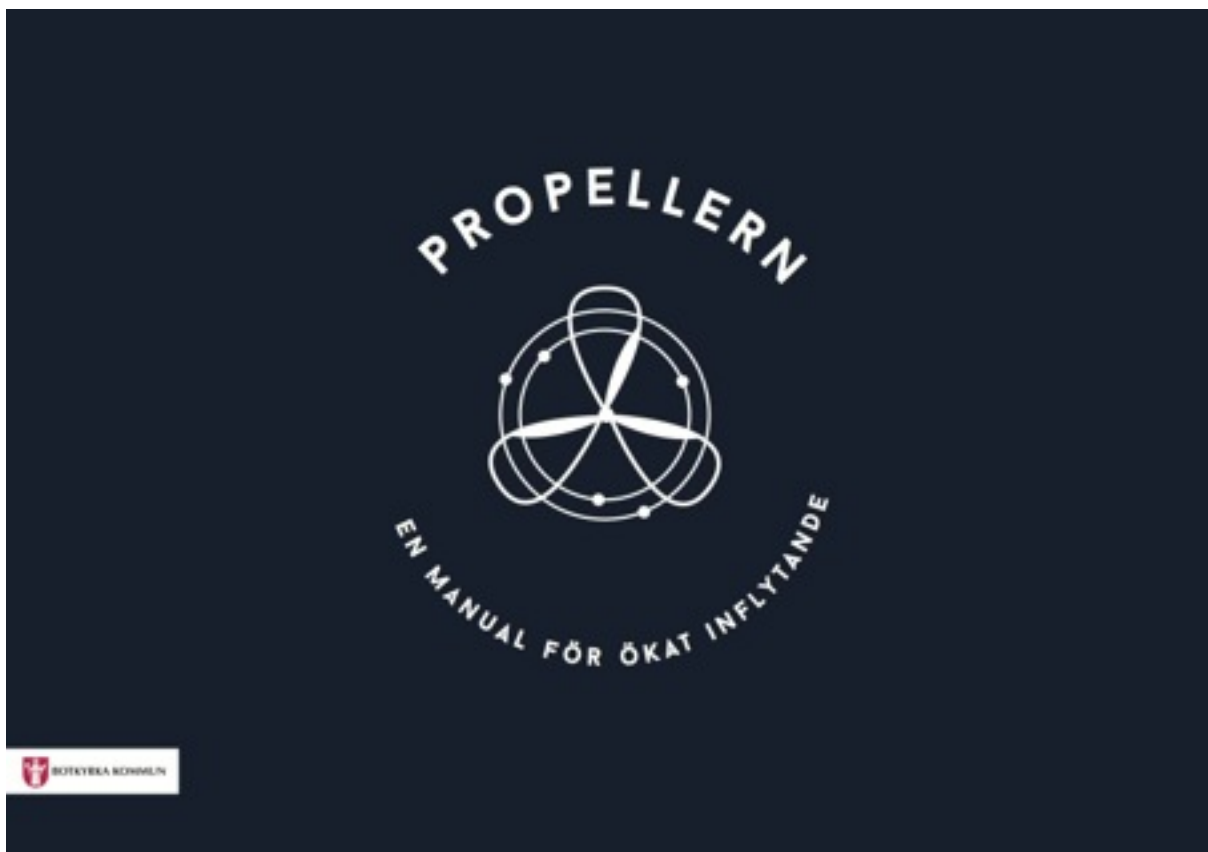
4. METODUTVECKLING

Målet med metodutvecklingen var att säkra inflytandet av icke organiserade unga och unga vuxna i beslutsfattande processer. Som en del av bidraget från MUCF 2015 utvecklades modellen som vi valt att kalla för *Propellern*. I ett nära samarbete med forskaren Nazem Tahvilzadeh har vi löpande utvärderat materialet från intervjuer, fokusgrupper samt prövandet av aktiviteter under Kulturdriven utveckling. Arbetet har också handlat mycket om projektets roll inom förvaltningen och de ibland svåra situationerna som kan uppstå vid förändring av ett informellt arbetssätt eller avsaknandet av relevanta kontaktytor gentemot målgruppen.

Hur just Propellern kom fram var genom att projektgruppen identifierade de väsentliga delarna av ett demokratiarbete och försökte arbeta fram en struktur kring det.

Vi såg till modeller som exempelvis inflytandetrappan där vi såg att vårt arbete byggde mer på tre delar som måste vara aktiva, i symbios, för att arbetet ska nå fram. Det fanns ingen botten och ingen topp då vår syn på demokratiarbete är att den ska vara i ständig rörelse. Vår vision var mer som en cirkel uppdelad i tre delar med lika stor kraft, lika stora resurser och förutsättningar och lika stor vilja till en förändring.

På så sätt skapades bilden av en trevingad propeller på ett flygplan. För att flygplanet ska lyfta måste alla tre blad finnas på plats och snurra i symbios.

Medborgare:

(Första bladet)

Medborgare är den målgruppen som i en process eller ett projekt ska stärkas. Det kan vara att genom verksamhet, utbildning, projekt och information stärka deras kreativitet och tillgång till information. Målet är att medborgarna med empowerment ska kunna vara självorganiserande.

Detta steg måste ske allra först innan man TROR att de unga ska reagera på ett förväntat sätt för Propellerns möjlighet.

Varför: Om målgruppen icke organiserade ungdomar inte är empowered - stärkta i sig själva och i sin kompetens - kommer det inte finnas en naturlig vilja hos dem att vilja påverka. Istället kanske man väljer att göra det som tillfredsställer andra. Det vill säga det som man tror förväntas utav en. Alternativt så väljer man en väg för påverkan som är mer destruktiv. Finns det inte en egen vilja och kunskap hos unga att påverka så finns det heller ingenting för Länken (se vinge 2) att föra vidare till tjänstemän, politiker och andra makthavare.

Länkar:

(Andra bladet)

Med "Länkar" menar vi människor med "fötterna i båda världar", alltså de som har god förankring hos målgruppen "medborgare" och ett förtroendekapital hos tjänstemän/politiker och andra beslutsfattare. I vårt fall är Länkarna unga personer som får formellt mandat, kunskap och nätverk och som kan röra sig mellan de unga och institutionerna.

Länkarna är informationsbärare av idéer och initiativ från den unga målgruppen å ena sidan och av information och möjligheter från institutionerna å andra sidan. Individerna delar med sig av informationen in och ut ur institutionerna och mellan institutionerna och de unga.

Vi ser vikten av att länken har en relation till den stärkta målgruppen, annars finns det risk att länken får en "alibi-roll". Till exempel, att länken talar i eget intresse istället för att föra målgruppens talan. På samma sätt finns också risken att länken får en liknande "alibi-roll" hos målgruppen om den inte besitter reell makt eller mandat från beslutsfattare.

Varför: De unga och institutionerna talar inte samma språk och därför blir samarbetet mellan dem svåra att genomföra. Det finns också ett förtroendeglapp åt bägge hållen som skapar dåliga förutsättningar för de unga att verkligen påverka institutionernas arbete. Viktigt att veta är att länkarna med tiden ska kunna avveckla sin roll när ickeorganiserade gruppen är tillräckligt "empowered" och kan och vill föra sin egen talan och de och tjänstemän kan prata på samma "nivå".

Organisation:

(Tredje bladet)

Med Organisation menar vi tjänstemän, politiker och den generella vuxenvärlden. Dessa måste öppna upp och tänka i nya banor. Vara redo att lämna ifrån sig makt, utrymme och mandat till både till Länkarna och medborgare. Tjänstemännen bör arbeta med att hitta nya förhållnings- och arbets sätt för att vinna förtroende hos unga medborgare. Detta kan göras genom reflektioner kring tjänstemännens egen roll, Länkens roll och de icke organiserade ungas potential.

Organisationen bör se över hur fördelning av inflytande och resurser ser ut idag.

Organisationen bör schemalägga tid för kritisk reflektion för att ändra icke-konstruktiva värderingar och attityder som ofta sitter i väggarna. (Detta gjorde vi på så kallade frukostseminarier där en föreläsare och deltagare fick djupdyka in i ett ämne som rörde ungdoms- demokrati- och kulturfrågor. Organisationen bör se över ledarskapet och synliggöra samt utmana Organisationens informella arbetssätt.

Organisationen bör bjuda in till demokratiska rum och att ha kunskap och viljan att förvalta de ungas engagemang.

Varför: Idag har institutionerna och kommunen svårt att förvalta idéer och initiativ från ickeorganiserade unga. Ofta saknar tjänstemännen en kompetens att kommunicera med de unga och skrämmer iväg dem med ett formellt och byråkratiskt språk och ett "stelt" bemötande. Detta bygger ofta på en ömsesidig underliggande rädsla som kan uppstå i glappet mellan unga och vuxna.

Metodutvecklingen 2016

För 2016 fick vi återigen bidrag ifrån MUCF för att vidareutveckla Propellern samt pröva Länk-delen.

Det anställdes två unga vuxna som i skrivande stund arbetar som förmedlare av information in och ut ur kommunhuset gentemot medborgare.

De är med och ansvarar för det kommunala bidraget Drömdeg samt kommer att ingå i deltagandeprocessen kring renoveringen av Kårsby IP. Fokus där kommer att ligga på att ta in åsikter, behov och tankar ifrån ickeorganiserade unga och unga vuxna i Hallunda/Norsborg.

5. TEORI

Löpande utvärdering med tredje part (Nazem Tahvilzadeh):

Genom hela metodutvecklingsprojektet har projektgruppen haft löpande kontakt med demokratiforskaren Nazem Tahvilzadeh.

Det byggdes med det en djupare förståelse för begreppet demokrati och projektledarna lärde sig om olika teorier som inspirerat och givit bäring till Propellern däribland Deltagande demokrati och Deep democracy.

Projektgruppen fick hjälp att ur ett teoretiskt perspektiv analysera djupintervjuer samt reaktioner hos unga i delprojekten.

I skrivande stund arbetar Nazem Tahvilzadeh på en vetenskaplig artikel utifrån arbetet och resultatet i Botkyrka.

Rum för demokrati:

Under arbetets gång började projektgruppen att se över teoretiska "rum", hur de sett ut samt vart arbetet skulle leda. Kortfattat delades rum för demokrati upp i följande:

ETABLERADE RUM- Val, representativ demokrati, förvaltningar, myndigheter. Kortfattat, de "självklara" rummen för maktutövande.

INBJUDET DELTAGANDE- Dialogforum, Enkäter. Kortfattat, möjligheter som erbjuds ifrån de *Etablerade rummen* för medborgare att göra sin röst hörd. Dock inte med en självklarhet till direkt påverkan.

POPULÄRA RUM- Självorganiserande grupper, nätverk och sociala rörelser, exempelvis Revolution Poetry, Megafonen, graffitikonstnärer. Kortfattat, medborgare som tillsammans tar ett steg för en förändring utan delaktighet eller påverkan från *Etablerade rummen*.

ERÖVRADE RUM - Resultatet av att *Populära rum* intagit *Inbjudet deltagande* för att trycka emot *Etablerade rummen*. Detta sker genom både konflikt och kompromiss då det är två helt olika rum med olika viljor och olika tolkningar.

För att *Erövrade rum* ska kunna definieras som just *Erövrade rum* ska:

1. Motivet hos alla närvarande ska vara jämlikhet
2. Det är på ett institutionellt arrangemang som
 - A. Länkas dit med hjälp av facilitatorer (i vårt fall kallat Länkar)
 - B. Närvaron av självorganiserande i *Populära rum* finns

Utöver samtal med Nazem analyserade projektledarna främst djupintervjuer med icke organiserade unga och unga vuxna utifrån två böcker.

“De förtrycktas pedagogik” Paulo Freire

Den brasilianske pedagogen Paulo Freire talar mycket i sin bok *De förtrycktas pedagogik* om att medvetandegöra både den förtryckte och förtryckaren för att på så sätt kunna bli fri. Det handlar om att ge information och kunskap som är relevant för personen för att på så sätt stärka den personen. Att en person blir stärkt i sig själv är det första steget till en förändring. I vårt arbete med Propellern har detta synsätt varit väsentligt när vi valde att *empowerment* hos medborgaren skulle bli det första steget till ökat inflytande hos icke organiserade unga vuxna. Utan en stärkt målgrupp med en kunskap och en vilja att förändra sin situation kan det inte finnas en förändring på riktigt. Allt annat är mer eller mindre “skendemokratiska välgörenhetsprojekt”.

“Att kasta tjejkast” Iris Marion Young

Rättsvetareteoretikern Iris Marion Young tar i sin bok “Att kasta tjejkast” upp om och hur man kan mäta rättvisa.

Ofta handlar tankar om rättvisa om en resursfördelning. Är den ”rättvis” så existerar rättvisa. Vad man däremot missar är vem som tar beslutet att resurserna ska fördelas, hur dom ska fördelas, vilka faktorer som påverkar fördelningen, och till vem. Även den kulturella rättvisan (symboler, beteenden, föreställningar, bilder, berättelser och ritualer) arbetsfördelningen, beslutsprocesser etc) måste diskuteras.

Hon refererar i ett stycke till William Galston: *”Rättvisa handlar inte bara om fördelningen av egendom eller inkomster utan också om fördelningen av icke-materiella nyttigheter som arbete, utvecklingsmöjligheter, medborgarskap, auktoritet, ära och så vidare.”*

Ett stycke ur boken som vi använt oss av i analyserna av djupintervjuerna i frågor gällande makt och inflytande var:

”Vi kan lätt låta oss luras av att vi till vardags gärna säger att vissa har ”färre” möjligheter än andra. Det kan låta som om möjligheter är separata enheter som kan bli fler eller färre genom att delas ut eller tas tillbaka, trots att vi vet att möjligheter inte är något vi kan samla på oss eller lägga på lager. Möjligheter är att kunna, att vara i stånd till, snarare än att äga. Det hankar mer om att göra än om att ha. En människa har möjlighet om hon inte hindras att göra det hon vill göra och har tillgång till de medel som krävs för att hon ska kunna göra det. Att ha möjlighet i denna mening förutsätter givetvis i många fall att hon har tillgång till materiella resurser, till exempel mat, kläder, verktyg, mark eller teknologi, men huruvida en person har möjlighet eller är förhindrad från att göra en viss sak beror än mer av de regler och förväntningar som styr hens handlingar, hur hen bemöts av andra i det sociala umgänget, på hur de strukturella villkoren i stort sett ut i ett givet samhälle. När man ska bedöma huruvida ett samhälle är rättvist ifråga om medlemmarnas möjligheter är det inte tillräckligt att bara se till fördelningen av materiella resurser. Det krävs att man analyserar de sociala strukturer som gör individerna rustade eller hämmade i relevanta situationer.” (s28-29)

6. URBANA KONSTUTTRYCK I OFFENTLIGA RUM – FÖRSTUDIE UR ETT BOTKYRKA PERSPEKTIV

Syfte/ Indelning

Botkyrka kommun tog under 2014 initiativ till ett förstudie avsett att inventera och öka dialogen med, och kunskapen om, kommunens graffiti- och gatukonstutövare. Detta som ett steg i strategin att införa kultur i kommunen för unga vuxna.

Konstens roll

Graffiti och gatukonst har förekommit i Botkyrka kommun sedan tidigt åttiotal och utövats av hundratals ungdomar, men kunskapen om konsten och dess utövare är alltfjämt begränsad. *Graffitis formspråk och röst är mångfacetterad och global. Ur ett yttrandefrihetsperspektiv är väggen ständigt central, vare sig det handlar om politiska budskap under den arabiska våren eller konstnärliga yttringar i urbana sammanhang.*

Samhället

Botkyrka kommun har under åren varit en vagga för svensk urban- och hip hop kultur. Botkyrka kommun ämnar samla in kunskap om drivkrafter, idéer och ståndpunkter samt analyserar dessa. Utifrån det insamlade materialet skapa konkreta förslag på konstruktiva åtgärder. Projektet syftar till att ligga till grund till framtida satsningar på konst och kulturdriven utveckling för unga vuxna inom Botkyrka kommun. Detta för att undvika att unga stigmatiseras eller stängs ute från samhället samt att skapa en konstruktiv dialog.

Stockholms stads klotterpolicy/bakgrund:

Klotterpolicyn och dess effekter

Stockholms stads Klotterpolicy är formulerad så att politiker inte behöver ställa upp och diskutera frågan i sammanhang där det är högst relevant. Så här står det i paragraf 9 i Klotterpolicyn:

”Staden ska inte heller medverka till verksamheter som på något sätt kan väcka intresse för och leda till klotter, olaglig graffiti eller liknande skadegörelse”.

Den enda konstform som omnämns i Stockholm stads klotterpolicy är graffiti. Konsekvensen av nolltoleransen och tolkningarna av klotterpolicyn resulterar i en censur mot konstformen graffiti.

Observera att av Stockholms läns 24 kommuner så har alla utom Botkyrka och Sigtuna haft en nolltoleranspolicy mot graffiti.

Goda exempel

Inom ramen för *Förstudien – Urbana kulturuttryck i offentliga rum* vill vi belysa de positiva projekt och initiativ som förekommit inom nordens senaste åren. Där ett förhållningssätt gentemot gatukonst bidragit till positiva effekter.

Följande exempel bör belysas:

- Norberg – Om man inte kan få väggen så tar vi folket till den.
- Art Scape – Förändra synen på Malmös gatuliv
- Göteborgs undersökning – Skapa dialog
- Norrköping – Jobbat långsiktigt
- Helsingfors – Vägen bort från nolltoleransen

Norberg – Om man inte kan få väggen så tar vi folket till den

I Norberg som ligger 7 mil norr om Västerås finns en industrigrund i utkanten av Norbergs industriområde. Denna grund blev aldrig färdigställd och ägaren till marken har upplåtit fastigheten för att måla på. Det är en så kallad öppen vägg där vem som helt får skriva vad som helst. I Norberg är inte graffiti ett problem i den meningen att undgomar vandaliser i form av att måla i det offentliga rummet på ställen som inte är upplåtna. Norberg har andra undgomsrelaterade problem. Där av godkände polisen på orten upplägget. Efter det har inte kommunen blandat sig i utvecklingen av Norbergs graffiti vägg. Eftersom det har fungerat väl har kommunen hjälpt till att städa fastigheten årligen. En utgift som Ulf Öhman, Kultur- och fritidschef i Norberg kommun, ser som ringa.

Ulf Öhman

Kultur- och fritidschef i Norberg kommun.

Ulf berättar att deras graffiti satsning funkar bra. Ägaren till en industri grund i Norbergs industriområde godkände att det målades på fundamentet som inte används. Norbergs närpolis godkände att det blev en lagligavägg. Ulf berättar att närpolisen som anses hård var vid detta tillfälle mycket positivt inställd och tyckte att det var bättre att tillåta än att gå in som en motpart till de som målar graffiti.

Väggen har blivit en tillgång och det har inte ställt till problem eller skett skadegörelse på andra platser i Norberg. Hela 2014 har varit fritt från graffiti relaterad skadegörelse.

Ulf förklarar att han inte vet mycket mer än så. Väggen är självgående och från kommunens sida så hjälper man årligen till att städa för att det skall vara rent och snyggt på platsen. Det är en kostnad men den ser Ulf som tämligen liten.

Carina Sörhammar som är ansvarig för ungdomsgården har mer information om graffiti situationen i Norberg och har även varit med och anordnat kurser i graffiti.

Ulf känner till att det kommer ungdomar utifrån, bla bussresor från Västerås. Där målet är att måla lagligt i Norberg. Vilken ekonomisk effekt detta har vet inte Ulf men han uppskattar att målare väljer det lagliga alternativet som finns.

Tony Lorenzo

Projektansvarig för graffitibussarna till Norberg

I Västerås saknas det lagliga alternativ för målare som vill måla där man får. Staden har en historia av kända graffitimålare sen mitten av 80-talet med Puppert, Pasha och Venus som några av de konstnärer som drivit den estetiska delen av graffiti. Samtidigt är Västerås även hem för många graffiti grupper som målat i det offentliga rummet. Under 90-talet och en bit in på 00-talet var graffitiscenen omfattande och mycket aktiv. Där av stadens förhållningssätt mot olaglig graffiti.

Tonys tankar gick i en annan riktning. Om staden inte hjälper målarna med ställen att måla på så får väl målarna ta sig till väggarna. Han såg detta som en demokratifråga där tex yngre personer som vill måla och skapa saknar utrymme i Västerås.

Sju mil norr om Västerås ligger staden Norberg. I ett insomnat industriområde finns en större husgrund som aldrig blev färdigställd och denna fastighet har blivit en laglig graffiti vägg.

Tony hyrde en buss. Samlade vänner genom egna nätverk där alla var välkomna. Plötsligt fanns möjligheten att kunna måla för yngre personer utan körkort och möjlighet att ta sig till Norberg. Resorna blev en framgång och skapade en graffiti turism till Norberg.

Art Scape – Förändra synen på Malmös gatuliv

Art Scape genomfördes för första gången sommaren 2014 i Malmö stad. Ambitionen var att förändra stadslandskapet och påverka människors uppfattning av konst i det offentliga rummet. Initiativtagarna Tor Hedendal och Daniel Wakeham fick med sig Malmö konsthall, Gatu- och fastighetskontoret, Postpost Lotteriet och Malmö stad. Tor och Daniel fick även med sig fastighetsägare som upplät sina fastigheter för både internationella gatukonstmålare och lokala talanger och boende i som via workshops skapade permanenta verk. Detta skapade en lokal delaktighet och ett nyhetsvärde nationellt. Art Scape fick mycket uppmärksamhet i media och Malmös förorter avbildades i en positiv kontext.

Tor Hedendal

Projekt ansvarig Art Scape Malmö

Art Scape <http://www.artscape.se/>

Art Scape är en gatukonst festival skapad av Tor Hedendal och Daniel Wakeham i Malmö. Den genomfördes under 2014 och några av de avgörande egenskaperna av dess framgång är deras samarbetspartners. Art Scape lyckades få med sig både de stora konstinstitutionerna, företagen och Malmö stad.

Tor berättar att de var förvånade att fastighetsägarna började höra av sig om att Art Scape skulle jobba med deras fastigheter. Första fokus var området Rosengård men där finns redan offentlig utsmyckning så fokus gick till området Holma. Ett så kallat miljonprogramsområdet i Malmös södra del. I området gjordes flera stora muralmålningar på fastigheter vilket skapade stort intresse i staden. Några av världens mest framträdande muralmålare medverkade vilket skapade uppmärksamhet.

De boende var positivt inställda, det skapade "turism" till området i form av att folk cyklade eller tog bussen ut för att följa arbetet. Många besökte området för första gången. Parallellt med muralmålningarna hölls workshops och föredrag med både boende, skola och äldreboende på plats. Man lyckades att involvera unga och boende i området att delta i skapande processen och själva målandet. Det blev en nära samverkan mellan konstnärer, staden och boende.

Tor berättar om tankar att tillsammans med stadens och företag använda Art Scape som en inkörsport för att få in vuxna i jobb. Art Scape skulle kunna vara en ingång och utbildning för att sedan börja praktisera på företag som t.ex. Målar Mästarna.

Art Scape är nu på export och Göteborg är en av städerna som ligger i planeringsfasen för ett framtida Art Scape.

Göteborgs undersökning – Skapa dialog och utvärdera lagliga vägg

Göteborgs Stad tog under 2012 initiativ till ett projekt avsett att öka dialogen med, och kunskapen om,

stadens graffiti- och gatukonstutövare.

Graffiti och gatukonst har förekommit i Göteborg sedan tidigt åttiotal och utövats av tusentals ungdomar, men kunskapen om konsten och dess utövare är alltfjämt begränsad. Göteborgs Stad har under de senaste åren haft en mindre tolerant hållning till graffiti och gatukonst och därav kan antas att dialogen med utövarna begränsats, något som lett till en från båda håll avvaktande inställning.

Göteborgs Stad, Park- och Naturförvaltningen – Trygg, Vacker stad ville under 2012 nå ut med information om sin syn på klotter, graffiti och gatukonst i det offentliga rummet samt nå en konstruktiv dialog med gatukonstutövarna. För att öka dialog och kunskap föreslog Dokument Press en lösning där Dokument Press i samförstånd med Göteborgs Stad för dialogen med gatukonstutövarna.

Dokument Press samlar in kunskap om drivkrafter, idéer och ståndpunkter samt analyserar dessa. Utifrån det insamlade materialet skapar Dokument Press konkreta förslag på konstruktiva åtgärder.

Projektet syftar till att ligga till grund till framtida satsningar på ungdomar i Göteborgs Stad, att undvika att unga stigmatiseras eller stängs ute från samhället samt att skapa en konstruktiv dialog mellan Göteborgs Stad och gatukonstutövarna i staden.

Det genomfördes tjugo djupintervjuer med graffitimålare i åldern 17 till 43 år. Det gav en unik bild av graffiti situationen i Göteborg stad. Ett arbete som ingen annan stad tidigare har

genomfört. Åtgärderna som följde gick på remiss och skulle legat till grund för en ny policy för stadens hållning till gatukonst och graffiti. På grund av olika anledningar har denna remiss inte gått vidare i dagsläget.

Medborgardialog om graffiti av Dokument Press finns med i denna förstudie som en bilaga.

Göteborgs Stad, Park- och Naturförvaltningen – Trygg, Vacker stad tog initiativet vidare och genomförde en uppsökande undersökning kring den lagliga väggen Draken i stadsdelen Majorna. Detta med anledning av upptäckter i *Medborgardialog om graffiti* där flera individer beskrev att de kände sig otrygga och det förekommit övervakning av polis i samband med att man målat på den lagliga väggen. I undersökningen *Härligaste stället i Majorna - En enkätstudie med personer som målar på Göteborgs lagliga vägg Draken* av Anna-Klara Behlin och Daniel Terrres genomförde 100 respondenter en enkätundersökning. Det som framgick var att 95% upplevde platsen som "våldigt trygg" eller "trygg" på en fem gradig skala där 1 var "inte alls trygg". I fri textsvaren finns insikter och idéer på hur en laglig vägg kan förbättras ut ett brukarperspektiv samt stadens och polisens delaktighet. *Härligaste stället i Majorna - En enkätstudie med personer som målar på Göteborgs lagliga vägg Draken* av Anna-Klara Behlin och Daniel Terrres finns med i denna förstudie som en bilaga.

Norrköping – Jobbat långsiktigt

Norrköping har tillsammans med Malmö haft centralt belägna öppna graffiti väggar under en längre tid. Båda med stor framgång menat att ytorna används och ansvaras för på ett för staden ansvarsfullt sätt. Norrköping har sedan starten 1995 jobbat strategiskt för att hitta en bra dialog med gatukonst och graffitiutövarna. Något som har gett resultat över tid.

Initiativtagare Håkan Karlsson beskriver att det aldrig funnits en nolltolerans i Norrköping utan en vilja att finna en dialog och samverka med målarna. För att skapa denna dialog har Conny Johansson blivit projektanställd av Norrköpings kommun, som ett språkrör för målarna men även en resurs för kommunen.

Håkan Karlsson.

Drivande bakom lagliga väggen i Norrköping.

Håkan skickar över historiken om väggen i Norrköping. Det hela började som en projekt att lära unga att måla istället för att klottra under 94 – 95 där polis och stadsbyggnadsnämnden ville se en förändring och frågade Håkan om att vara den drivande.

I början låg det under BRÅ men efter en kort tid bestämdes det att det skulle ligga under kultur och fritid. På det sättet blev det inte så laddat och kopplat till kriminalitet. Man skulle ju måla lagligt.

Den lagliga väggen i Norrköping har aldrig varit ett politiskt beslut utan snarare en åtgärd från staden. Det har aldrig funnits någon nolltolerans utan behovet av att finna en dialog. I detta jobb har Conny Johansson varit inblandad. Han har man kunnat anställa under helger för att jobba med unga och graffiti. Dels med pengar från kommunen men även från andra sponsorer.

Conny Johansson

Ansvarige för den lagligaväggen i Norrköping

Projektanställd av kommunen att medverka som medlare och talesperson för målarna.

Projektet påbörjades 1995 med drivkraften att få till en dialog med graffiti målarna i Norrköping. Håkan Karlsson som var en av de tjänstemän från kommunen som var med inledningsvis. Utgångspunkten vara att kunna ta tillvara på resurser och kreativa talanger som ville söka sig till lagliga alternativ för graffiti. Att kommunens syn skulle vara främjande och istället för fördömande.

Conny Johansson är fritidsledare men målat graffiti i över tjugo år och är idag länken mellan kommun och ungdomar som målar graffiti. Syftet är att kunna mildra konflikter, uppsökande verksamhet och projektleda drivna individer som vill jobba med graffiti som konstform. Det är hela tiden en balansgång. Många är rebeller och vill synas och höras. Andra är kreativt drivna. Det krävs hela tiden en finger topp känsla där man ibland måste vara rak och hård. Om personer hellre vill förstöra så är det inte självklar att de sedan får delta i de lagliga projekt som Conny och kommunen skapar.

Ärligen görs en verksamhetsbeskrivning för projektet och en utvärdering så att man kan mäta resultatet över tid. Något Conny poängterar är väldigt viktigt att man börjar med från dag ett.

Att skapa mötesplatser för unga vuxna som brinner för en konstform är ett sätt att vårda och utvecklas med dem över tid. Från Norrköpings sida vill man se dessa individer som en resurs.

Helsingfors – Vägen bort från nolltoleransen

Helsingfors hade nolltolerans mot graffiti i tio år. Tidigare kulturministern i Finland, Paavo Arhinmäki berättar att det var en kostsam politik som dessutom ledde till att konstintresserade ungdomar saknade möjlighet att utföra graffiti. Den första öppna väggen i Helsingfors öppnades sommaren 2009 i Suvilahti, 200 meter lång.

I och med ombyggnaden av den gamla fiskehamnen Kalasatama alldeles vid sidan av Svilahti fick Helsingfors sommaren 2010 en kilometer plankväggar som var öppna för vem som helst att måla på. Upphovsman för idén var arkitekt Tuomas Siitonen. Siitonen berättar att staden initialt ville göra ett projekt med offentlig konst. Tanken var att medborgare skulle kunna aktivera sig på området. Det blev en kompromiss, ett område där offentlig konst skapades av medborgare själva och på så sätt blev en attraktiv plats. Siitonen berättar att byggbolaget och staden, trots inledande skepsis nu använder de öppna väggarna som en del i marknadsföringen av den nya kreativa stadsdelen, bostäder ska byggas i området.

Arhinmäki berättar att projektet med öppna väggar har spridits över Finland, och under sommaren 2013 och 2014 har Kiasma, det moderna konstmuseet i Helsingfors haft egna öppna väggar mittemot finska parlamentet. De öppna väggarna har påverkat Helsingfors stadskultur, som Arhinmäki menar närmar sig Berlins. I boken Helsinki Beyond Dreams beskrivs den processen närmare. Det har gjorts en uppsats på Helsingfors universitet om användarna av väggarna, som framför allt är personer mellan 10 och 40 års ålder. Idag finns 11 PROJEKT OCH permanenta öppna väggar runt om i Helsingfors och enligt Aarhinmäki finns det i praktiken ingen debatt alls, alla partier är överens om att det är en bra och viktig satsning.

Botkyrkas unga konstnärer

Arbetet med *Förstudien – Urbana kulturuttryck i offentliga rum* lades upp i två delar. Den första delen innebar att kontakta och intervjua graffitimålare och gatukonst utövare från Botkyrka kommun. Den andra delen innebar att sammanställa intervjumaterialet, att analysera svaren och utifrån dem ta fram ett antal förslag på konkreta åtgärder.

Genomförande:

- Val av respondenter för projektet
- Djupintervjuer
- Analys & bearbetning av insikter
- Idégenerering och konceptutveckling
- Summering och presentation

Omfattning:

För att skapa sig en rimlig inblick i graffiti- och gatukonstutövarnas vardag valde vi att utföra djupintervjuer med 10 stycken utövare i åldern 15 till 35 år. Djupintervjuerna genomfördes genom uppsökande arbete och tog ca 40 min per intervju. Geografisk spridning inom Botkyrka kommun samt lika många deltagare från respektive kön önskades men uppnåddes inte. Majoriteten av målarna kom från södra delen av Botkyrka kommun och ingen kvinnlig utövare medverkade. Intervjuerna utfördes av en och samma person med utbildning inom observationsstudier och intervjuer för utvecklingsprojekt.

Intervjuer:

Gruppen gatukonstutövare och graffitimålare tenderar att ha sin konst som ett dubbelliv. Många ser att en alternativ identitet är en stor del av upplevelsen kring konsten. Detta har gjort det svårare för oss att hitta relevanta intervjupersoner. Det är även ett resultat av Stockholm stads tidigare nolltolerans. Inom denna kultur finns många oskrivna regler som förväntas följas för att uppfattas som trovärdig inom kollektivet. Bland annat att inte tala med myndigheter. Så dessa intervjuer brukar mötas med misstänksamhet om inte rösten kommer inifrån. Vi har via vårt nätverk hittat nyckelpersoner som guidat oss in för att sedan följa varje persons rekommendation om nästa intervjuperson. Detta har skapat en personlig kontakt och förtroende hos målgruppen.

Samtliga intervjuer är transkriberade och med som en bilaga till *Förstudien – Urbana kulturuttryck i offentliga rum*. Samtliga medverkande i förstudien förblir anonyma.

Citat:

Citaten är utvalda för att de är tongivande och oftast kollektiva. Där en person lyckats sätta ord på något flera upplevt eller delar med hen.

Fråga: Vem skall göra en förändring för att det skall bli bättre för målare att utöva sin konst i Botkyrka?

“Schysst om kommunen skulle vilja göra det. Men sen är det även upp till målarna att göra något. Sätta upp egna plank eller projekt för att få det bättre.” *Person: T. 15 år. Tumba. Målat graffiti sen 2013.*

“Börjar en generation så följer nästa. Det skapar traditioner och går i arv.” *Person: S och K. 26 år. Tumba. Målat graffiti sen 2001.*

Fråga: Vilket ansvar har du som målare? Kan staden ställa krav på dig i motprestation?

“Det går inte att ställa krav på en hel kultur/ livstil. Man kan ställa krav på enskilda individer.” *Person: S och K. 26 år. Tumba. Målat graffiti sen 2001.*

“Botkyrka borde se till sin historia. Alltid främjat hiphop kultur inom Sverige. Det är snarare Stockholm som är bakåtsträvare”. *Person: H. 21 år. Tullinge. Målat graffiti sen 2008.*

“Det är mycket nya kids på väg in. Om de målar pga hip hop eller för fame vet jag inte men en ny generation kommer.” *Person: C. 35 år. Fittja. Målat sen 93.*

“Viktigt med mötesplatser och väggar. Många sitter hemma och trycker. Man vill träffa andra som håller på.” *Person: K. 15 år. Vårberg. Målat sen 2011.*

Analys

Botkyrka är en delad kommun även inom graffitikulturen. I ett Sverige med sämre förutsättningar för fler blir kreativitet inom kultur och konst lågt prioriterat. För den med svåra förutsättningar är inte graffiti ett alternativ.

Botkyrka har två tåglinjer som går genom kommunen. Röda linjens tunnelbana och pendel och regionaltågens förbindelser söder ut. Graffitikulturen har en lång historia av att finnas på och kring tåg. Detta är ingen skillnad inom Botkyrka. Graffitin har ett starkt fäste utmed pendeltågslinjerna. Tullinge och Tumba har de senaste 15 åren haft många målare som haft stor inverkan på Stockholm och sin kommun. Detta har fostrat nya generationer som växt upp med graffiti som uttryckssätt. Graffiti utmed den röda tunnelbanelinjens slutstation Norsberg har haft storhetstider och svackor. Däremot har hiphop kulturen haft ett starkt fäste med grupper som Latin Kings och Red Line. Sen mitten av nittioalet har hiphopen och graffitin mer tydligt gått olika vägar. Även förutsättningarna i samhället har varit en bidragande orsak till varför intresset för graffiti har minskat i dessa delar av Botkyrka. Många av de intervjuade känner stolthet av att bo i Botkyrka. En bidragande orsak till denna stolthet beror på att mycket av den tongivande svensk hiphop musiken har kommit från Botkyrka. Att det finns en historia och ett arv att var stolt över är viktigt inom hiphop kulturen.

En ny generation graffitiutövare är på väg. Flera av de intervjuade berättar om att de upplever att unga har börjat få upp intresset för graffiti. Personer i åldrarna 12-14 år som just har upptäckt kulturen.

Den äldre generationen är den största inspirationskällan både estetiskt och som livsstil för nya målare. Just därför är det så viktigt att man har en nära kontakt med dessa nya grupper som är på väg in i graffitikulturen. Vill man påverka och upprätta en god dialog med utövarna så krävs att det kommer initiativ från kommunens sida.

Insikter

- Graffiti har blivit en klassfråga. Skall man göra ett brott är inte graffitin det givna om man kommer från en svår ekonomisk bakgrund. I ett Sverige med sämre förutsättningar för många är kulturyttringar inte en självklarhet. Detta ser man över hela stor Stockholm där förnygringen inom graffitikulturen i förorterna går sakta i de ekonomiskt utsatta områdena.
- Vikten av att skapa möten. Graffitin och Botkyrka är delat. Drivkrafterna bakom graffiti kan skapa integration och möten. Dessa möten kan i förlängningen ge insikter om att kreativitet och kulturutövning kan vara en sysselsättning
- Många saknar mötesplatser i Botkyrka för denna konstform och att det saknas evenemang.
- Graffitikulturen är starkare i södra Botkyrka med flera generationer graffitimålare från Tumba och Tullinge de sista 10 åren.
- Man saknar lagliga väggar i södra Botkyrka. Tycker att det finns väggar i norra Botkyrka men att förbindelserna är dåliga.
- Möjlighet till kommunikationer mellan södra och norra Botkyrka är avgörande om målarna skall använda de lagliga väggarna som finns i norra Botkyrka.
- Hiphop kulturen har varit en inkörsport till graffitin för boende i norra Botkyrka.
- Den äldre generationen inspirerar och fostrar generationen efter. Det innefattar både val av lagliga- och olaglig graffiti.
- Vikten av en egen budgetram samt förvaltningarnas inblandning.

Åtgärder föreslagna för att på bästa sätt fånga upp och bidra till den urbana konstens utveckling och framtid i Botkyrka kommun:

- Fler öppna väggar och programmerade väggar.
- Fler väggar som förvaltas av kommunen
- Nätverket för unga konstnärer exempel: Färgsättarna, Coloristas(Mångkulturellt centrum)
- Konst på idrottanläggningar
- Utveckla samarbete med Botkyrka Byggen. Skapa arbetstillfällen på sikt.

7. RÖSTER FRÅN UNGA MEDBORGARE

Nedan följer utdrag ur intervjuer, enkäter och utvärderingar gjorda med och av unga medborgare som deltagit i projektets olika aktiviteter eller intervjuer kopplade till Kulturdriven utveckling och metodutvecklingen.

Utvärderingsenkät – Kulturjägarna

"Så bra grej, känns som en viktig utbildning apropå inkludering och sånt" *kille, 25 år från Norsborg*

"Allt har känts bra och viktigt, jag fick chans att tänka på nya projekt och har nu ett större nätverk i Botkyrka" *Tjej, 24 år från Alby*

"Helgen fick mig att gå runt å tänka på saker som händer i vårt system. Saker som jag inte brukar gå runt å tänka på" *Hen, 21 år från Alby*

"Jag skulle vilja se mer folk från kommunen (grönhuset) som kan komma och prata. Jag blev positivt överraskad över att vi går härifrån med möjligheter" *Kille, 19 år från Tullinge*

"Jag har fått mycket praktisk information om hur det kan vara att arbeta med kultur och hur en kan förändra samhället med hjälp av kultur" *Tjej, 19 år från Grödinge*

Intervjuer med icke organiserade unga vuxna:

"Ena sekunden vill alla att man ska komma ut i arbete, du måste hitta jobb, du måste göra det, du måste in i systemet, vara en del av samhället. Och sen när man väl gör det så finner man ingenting. Det finns någon som tar emot dig men det finns ingen som vägleder. Det är som att någon öppnar en dörr till dig till ett tusentals kvadratmeter lokal och säger till dig "hitta rätt dörr". Det är sant. Och så är du fast i den här bubblan där du bara går runt, runt, runt och tillslut blir du snurrig och ba "fuck that. Det är exakt så man gör idag. Och då tappar man tilliten." *Kille 24 år, Norra Botkyrka*

"Alltså jag har tappat hoppet om allt. Jag vetefan vilka lösningar det finns. Alltså egentligen, lyssna på vad vi har att säga. Kommunera med oss vilket tydligen är så jävla svårt för att vi aldrig kommunicerar med varandra. Och ta till er av det vi har att säga. Om det är en majoritet som säger att det här och det här borde ändras. Lyssna på oss. Om det inte går förklara för oss varför det inte kommer bli så och förklara varför det inte går att ändra. Varför det inte kan bli så. Men det blir ju inte så." *Tjej 18 år, Norra Botkyrka*

Förstudien Urbana konstuttryck i offentliga rum:

Fråga: Vem skall göra en förändring för att det skall bli bättre för målare att utöva sin konst i Botkyrka?

"Schysst om kommunen skulle vilja göra det. Men sen är det även upp till målarna att göra något. Sätta upp egna plank eller projekt för att få det bättre." *T, 15 år. Tumba. Målat graffiti sen 2013.*

"Börjar en generation så följer nästa. Det skapar traditioner och går i arv." *S och K. 26 år. Tumba. Målat graffiti sen 2001.*

Fråga: Vilket ansvar har du som målare? Kan staden ställa krav på dig i motprestation?

"Det går inte att ställa krav på en hel kultur/ livsstil. Man kan ställa krav på enskilda individer." *Person: S och K. 26 år. Tumba. Målat graffiti sen 2001.*

"Botkyrka borde se till sin historia. Alltid främjat hiphop kultur inom Sverige. Det är snarare Stockholm som är bakåtsträvare". *H, 21 år. Tullinge. Målat graffiti sen 2008.*

Utdrag från det första mötet med "länkarna":

Länkarnas behov: Bredare nätverk. Lära känna nytt folk. Kunna nå ut till fler. Lite med "fullmakt". Kunna fatta beslut om idéer, eget bestämmande för att korta processen. För att kunna vara den länken man vill vara. Jag skulle lyssna på behoven som finns utan att behöva gå igenom flera människor. Ibland har man en oskriven makt men man skulle behöva "formell makt". Viktigt för kommunen att "inse" vilken förankring man har."

"Folk (makten) måste tillåta en att ta plats, det ska gå till på ett visst sätt. När man fått ta plats kan man skapa plats åt andra."

"Som föreningslivet är uppbyggt är det inte för folk som t.ex. har tre jobb utan för dom som har fritid. Föreningslivet är för de med pengar och tid. Svårt att organisera sig, tappar förtroendet för makten när man jobbat och träffats för att ta fram förslag. Ockupationen av kommunen så såg vi hur förtroendet för makten sjönk. Dom ville bara läsa upp ett brev och makten ringe polisen. När man väl organiserar sig så lyssnar dom inte. Grunden är skit, inga besökare, kommunen tar över det. Man måste underhålla för att verksamhet inte ska dö ut."

8. PROJEKTLEDARNAS ANALYS/SUMMERING

Samtidigt som samhället sätter rimliga mål för ungas möjlighet att påverka saknas, menar vi, konkreta metoder för hur denna inkludering ska ske i praktiken. Vi som är aktiva inom projektet, har sett hur ord som delaktighet, inflytande, påverkan och medskapande blir urvattnade när begreppen inte fylls med konkreta handlingar.

Det finns stora behov av att sticka hål på de satsningar som resulterat i "luftslott" eller processer som synar den omedvetna skendemokrati som lätt uppstår när det handlar om ungas inkludering.

Vi är övertygade om att de flesta unga - trots tidigare upplevelser - vill delta om de själva får vara med och skapa meningsfulla vägar och plattformar.

Om man ska generalisera kan man säga att unga och unga vuxna besitter en egenskap som för människor som inte arbetat nära målgruppen kan tolka som avskräckande. De är inte "lättimponerande".

Vi som arbetat med projektet har under arbetet och även tidigare erfarenhet av att man tycker att den unga målgruppen är svår att nå. Man upplever att man erbjuder bra och innehållsrik verksamhet men att ungdomarna inte kommer till deras verksamheter.

Vår analys efter detta arbete är att relation är ett begrepp som ofta underskattas trots att det är en väsentlig faktor i arbetet med unga. Det saknas avsatt tid och ibland intresse specifikt för relationsbygge.

Utan relationen blir ett arbete med ungdomar svårt, och ännu svårare när det kommer till inflytandeprocesser.

Unga, i framförallt socioekonomiskt utsatta områden har tidigt lärt sig att bli indragna i skendemokratiska processer, medvetet eller omedvetet. Det finns en stor risk att när man som vuxen vill arbeta med riktigt inflytande så har målgruppen redan genomgått processer, svarat på enkäter, suttit i samtal eller på andra sätt uttryckt sin åsikt som, enligt dem själva, inte lett någonstans. Unga förstår oftast att det inte alltid blir exakt som de vill. Men vi vill understryka vikten av att lägga ner faktiskt tid på att förklara utfallet och resultatet.

Vi har under arbetets gång märkt att det i en inledande fas behövs en bro som arbetar mellan Organisationen och direkt med ungdomarna. Arbetssättet är ett välkänt begrepp inom forskningen och andra demokratiprocesser, där det kallas för facilitatorer. Vi har i projektet valt att kalla dessa för Länkar. Vi vet att Länkar är avgörande i det demokratiska arbetet och för att stärka relationen mellan tjänstemän/politiker/vuxenvärlden och ungdomar.

Arbetet med Länkarnas roll, deras mandat och deras kompetenser löper vidare under 2016.

Projektgruppen har under projektets gång märkt att det behövs en bättre och bredare omvärldsanalys när det kommer till att nå målgruppen unga vuxna. Att ha koll på attityder och trender samt att ha ett "öra mot gatan" bör ses som en självklarhet för att i sin funktion erbjuda ett relevant utbud av aktiviteter. Effekten blir en stärkt relation om det finns ett genuint intresse från avsändaren. Organisationen bör också höja sin kunskap om de grundförutsättningar som finns för unga och unga vuxna utifrån kön, klass, etnicitet och boendepå plats. Med det sagt behöver kultursektorn släppa tron om att vem som helst kan producera vad som helst. Det behövs nytt blod i kulturens maktkorridorer. Detta gäller även Botkyrka kommun.

Vi ser ett behov av en generell statushöjning av "ung kultur" och urbana konst- och kulturuttryck. Det finns en tro att unga konstnärer och kulturutövare inte besitter en viss "professionalitet" och att deras intressen inte skulle vara värda att jämföras med traditionell konst och kultur.

Som kulturarbetare riskerar man att sätta sig över ungas och unga vuxnas intressen om man själv dikterar vad som räknas som konst och kultur. Dessa begrepp behöver vidgas för att rymma andra uttryck och tilltala andra människor. Om inte, riskerar Organisationen och dess verksamhet att framstå som irrelevant och motarbetande istället för att stolt sprida att det finns en enorm kulturell och konstnärlig kompetens i våra närområden. Det som behövs är ett förvaltande och mycket support.

Botkyrka lider, som många andra kommuner av den så kallade "projektsjukan". Det är billigare, väldigt resultatbaserat och ger sken av att "nya fräscha grejer" händer på platsen. Ett projekt kan vara bra om man till tillgodose ett behov kring en viss fråga. Men vill man bygga någonting hållbart så kan det vara förödande. Man riskerar då att skicka signaler om satsningar och verksamhet men det finns ingenting som är bestående. För ett genuint arbete med unga så krävs relationer, rutiner och relevant innehåll. Verksamheter ska vara genomarbetade, förtroendeskapande och bestående. Utifrån den grunden kan enskilda projekt göras.

Projektgruppens arbete har stärkts mycket av att ha ett nära samarbete med vår följeforskare. Att analysera intervjuer och händelser, att inspireras av teorin och att sätta ord på praktiskt arbete har gjort att *Propellern*, som är vårt slutresultat, har en tyngd från olika perspektiv. Dock är *Propellern*-precis som vår demokrati, ingenting som är statiskt utan måste ständigt utvärderas och utvecklas.

Slutligen vill vi understryka att det finns guld i Botkyrka Kommun. Guld som i unga, intelligenta och kompetenta medborgare i vår kommun som tycker mycket, kan mycket och vill mycket. Med rätt arbetssätt så kan dessa individer förverkliga vår tro på demokratin och påverka på riktigt och i verkligheten.

Styrkor:

- Botkyrka kommun. Kommunens unika sammansättning av invånare och platser. En engagerad befolkning.
- Det finns en ärlighet med att man inte alltid når fram och en vilja till att lära sig nya metoder och arbetssätt.
- Det finns ett erkännande att målgruppen unga vuxna är en grupp för sig med egna behov och intressen och att kommunen ska arbeta specifikt mot denna målgrupp.

Svagheter:

- Det finns informella strukturer och arbetssätt som ibland kan vara svåra att upptäcka och sätta ord på. Dessa stävjar demokrati- och inflytandearbetet med de unga.
- Det saknas förutsättningar för tjänstemän att vara tillräckligt flexibla och arbeta med relationsbygge till "sin" målgrupp på arbetstid.
- Det finns svårigheter för vuxna att "acceptera" att unga behöver stängda, separatistiska rum. Istället för att uppmuntra egenorganisering blir man istället orolig för t ex uppvigling.
- Att våga prata om unga kreatörer och urban kultur utan att arbeta med entreprenörskap eller arbetsmarknadsinsatser som fokus.

Föreslagna åtgärder:

- Schemalagd tid för relationsskapande/relationsstärkande för samtliga tjänstemän som arbetar direkt eller indirekt med en målgrupp.
- Botkyrka Movement-konferensen som positivt exempel på internutbildning.
- En ändrad retorik och syn kring ung kultur. Utbudet ska innehålla en hög kvalité och det måste få kosta.
- Att vid varje inledande process/projekt eller liknade använda sig av Propellern för att komma ifrån fluffiga begrepp, floskler och arbeta mer praktiskt.

9. STUDIEBESÖK, NÄTVERK OCH INSPIRATION FRÅN ANDRA VERKSAMHETER

Under projektets gång projektgruppen gjort diverse studiebesök samt haft möten med olika organisationer och institutioner för att hitta inspiration och nya arbetssätt. Länkar för mer info finns i *Källförteckning*.

- Frilagret, Göteborg
- Angereds ungdomsråd, Göteborg
- La Place, Paris
- Redline Recordings, Norsborg

Urval av andra aktörer som tagit del av metodutvecklingen och/eller processen kring Kulturdriven utveckling:

- Stockholms stads kulturförvaltning
- Södertörn institutionen för konst, föreläsning med Mikael Nyström och två konstnärer från Färgsättarna, Kaan och Ruhani.
- Botkyrka Movement konferensen
- Föreläsning för Kulturskolan, Botkyrka
- Föreläsning för Kulturverkstan, Göteborg

10. EXEMPEL PÅ ARTIKLAR OCH INSLAG

Unga konstnärer sätter färg på Alby

Södra Sidan

Nu är muralmålningen i Alby hälsopark klar. De sex unga konstnärerna signerade sitt verk i tisdags kväll. Den nya parken invigs officiellt i november. [Nyheter](#) Publicerad 13:00, 9 okt 2015

– Jag blir stum, saknar ord, det är coolt! Första gången jag gör något så här stort! Det har varit väldigt kul att jobba med alla och se hur vi lyckades arbeta ihop, trots våra olika stilar. Det var en utmaning, men vi klarade det, säger Ruhani Islam, som bor i Norsborg och studerar kostpedagogik på Konstfack. Projektet startade i våras då den nya folkhälsoparken i Alby detaljplanerades. Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka startade då ett samarbete mellan konst och idrott som gick ut på att sex lokala konstnärer fick uppdraget att utsmycka olika ytor i den nya parken.

– Det var en lång och utdragen process, så det känns fett att få se den nu när den är klar! Vi startade i april med första mötet, och sen har vi skissat och träffat projektledarna och så. När vi målade gick det snabbt, på två dagar var konstverket klart, berättar Stefan Viklund, graffitikonstnär från Tumba.

– Det var jätteroligt att vara med och utsmycka väggen på den nya basketplanen. Jag hoppas att kommunen fortsätter med det här, jag tycker det är en bra satsning, det var på tiden, säger Kim Åström, graffitikonstnär.

Samarbetet fortsätter

Och tjänstemännen är också nöjda med projektet och samarbetet med de unga konstnärerna.

– Ja, samarbetet mellan unga konstnärer i och från Botkyrka och idrotten kommer absolut att fortsätta. Vi har en vision om att den lokala konsten ska få ta större plats på så många offentliga ytor som möjligt. Idrottsanläggningarna kan bli hur fina som helst, säger Ceylan Holago, projektledare för kulturdriven utveckling på kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka.

Mikael Nyström, konstnärlig ledare för gruppen, tycker också att detta är en satsning som borde fortsätta, han säger att han har sett hur uppdraget stärker artisterna i sitt konstnärskap.

–De får arvode för allt arbete och uppdraget är även ett sätt att erbjuda dem en erfarenhet i att arbeta med konst med lokalförankring, ett uppdrag från en stor kund, som kan vara en betydande erfarenhet för dessa unga konstnärer att ha på sitt CV, säger Mikael.

Samtliga konstnärer tycker att konstuppdraget har varit roligt och väldigt givande. De fortsätter gärna att arbeta på det här viset, berättar de.

–Jag tycker att det är jättebra att kommunen ger unga chansen att kunna jobba med konst, att de valde oss och trodde på oss för att göra det här uppdraget. Vi har redan fått förfrågan från en annan idrottshall i kommunen, det är ju kul, hoppas det fortsätter och inte slutar här, säger Kaan Sarikurt, graffitikonstnär från Storvreten.

Kulturjägare Konstnärerna träffades när de var med i satsningen Kulturjägarna som ägde rum första gången under hösten 2014 och sedan våren 2015. Kulturjägarna är ett forum och nätverk för unga konstintresserade i Botkyrka. I december startar den tredje omgången av utbildningen.

Konstnärer: Ruhani Islam, Norsborg, teckning, illustration, Stefan Viklund, Tumba, graffiti, Kaan Sarikurt, Storvreten, graffiti, Kim Åström, Tumba, graffiti, Roxie "Arox" Cham, Alby, teckning, illustration, Hasanah Umar, Fittja, hennakonst.

Fanzingos film om färgsättarna: Hur gatukonstväggen vid Alby Folkhälsopark blev till - Färgsättarna

<https://youtu.be/axhmKvcciLo>

Sveriges Radio artikel/inslag:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=103&artikel=6183387>

Ceylan Holago och Nabila Abdul Fattah. Foto: Peter Johansson/ Sveriges Radio

Kommunerna måste bli bättre på att hantera konflikter som kan uppstå när unga vill vara med och bestämma. Det är en fråga som lyfts i en ny demokratisatsning som görs i Botkyrka kommun i år.

16-åriga Ninos Affam som bor i Botkyrka säger att det är svårt att påverka, men man kan ju skriva brev och sådant

– Jag vet inte varför det är så, samhället är bara uppbyggt så, typ.

Är det bra tycker du?

– Nej jag tycker alla ska kunna påverka, hur gammal man än är, säger Ninos Affam.

Botkyrka är en av tre kommuner i landet som är med i en satsning som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor gör för att förbättra ungas inflytande i kommuner och landsting.

Allt efter arbetets gång visade det sig att det inte bara är ungdomarna man måste jobba med, utan även politikerna och tjänstemännen i kommunen. Det handlar om att politiker och tjänstemän inte alltid litat på ungdomar, och ibland är lite skraja för den stormiga debatt som kan uppstå när ungdomar engagerar sig, säger Nabila Abdul Fattah som är projektledare för satsningen.

– Jag tror man är skraj för att man inte har kontroll över diskussionen, man är skraj för att det kommer i en annan form som man inte är van vid. Det är inte unikt för idag, för så har det alltid varit. Ungdomar har brutit barriärerna och man har alltid varit rädd. Man har alltid stängt dörren och det är dags att man istället börjar se det som en tillgång.

Enligt Nabila Abdul Fattah är det främst ungdomar som inte är engagerade i ungdomsförbund och föreningar som har svårt att få sin röst hörd. Samtidigt minskar andelen ungdomar som är medlemmar i en föreningar. Det visar siffror från myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor. Ceylan Holago som också jobbat med frågan säger att ungdomar idag jobbar på andra sätt än i föreningar.

– Idag finns det nätverk och aktivism och engagerade medborgare som inte vill sätta sig i styrelsemöten och då är det upp till oss i vuxenvärlden att hitta nya sätt att ta oss an de här nätverket så de får samma resurser som alla andra.

Peter Johansson, peter.johansson@sverigesradio.se

Föreläsning Botkyrka Movement 2015:

Ceylan Holago och Nazem Tahvilzadeh <https://www.youtube.com/watch?v=Zewe6u-Omec>

11. KÄLLFÖRTECKNING

Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/proposition/2014/03/prop.-201314191/>

Deep Democracy <http://www.deep-democracy.net>

Deltagande demokrati <https://sv.wikipedia.org/wiki/Deltagardemokrati>

Deltagande demokrati (2003) - America Vera - Zavala

De förtrycktas pedagogik (1972) - Paulo Freire

Att kasta tjejkast (2009) - Iris Marion Young

Frilagret: <http://www.frilagret.se>

Angereds ungdomsråd: <http://www.direktpress.se/goteborg/Nordost/Nyheter/Ungdomsradska-ge-unga-storre-inflytande-i-Ostra-Goteborg/>

La Place: <http://laplace.paris>

Redline Recordings: <http://www.redlinerecordings.se>

BOTKYRKA
KOMMUN

